

Til skoler, der er godkendt til at udbyde skolepraktik i et praktikcenter

Kopi til Danske Erhvervsskoler - Lødnernes, Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, Styrelsen for Videregående Uddannelser, og faglige udvalg for uddannelser, der udbydes med skolepraktik

Afdeling for Ungdoms- og
Voksenuddannelser

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5302
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Vejledning til praktikcentre

I forbindelse med etablering af praktikcentre på erhvervsskolerne til udbud af praktikuddannelse gør Undervisningsministeriet opmærksom på følgende særlige problemstillinger, idet der i øvrigt henvises til ministeriets håndbog om skolepraktik på www.uvm.dk/skolepraktik2010:

20. december 2013

Sags nr.:

055.65N.391

1. Praktikcentrets placering
2. Praktikcentrets opgaver
3. Praktikcentrets samarbejdsforpligtelse
4. Optagelse af elever fra skoler, der ikke er godkendt til at udbyde en given uddannelse med skolepraktik
5. Praktikuddannelse for elever optaget før den 1. september 2013
6. Udlægning
7. Praktikcentrets oplysningspligt overfor eleven
8. Skoleaftale
9. EMMA-kriterierne
10. Virksomhedsforlagt undervisning
11. Praktik i udlandet for elever i praktikuddannelse i et praktikcenter (skolepraktik)
12. Praktikcentres mulighed for at producere vare og tjenesteydelser
13. Kvalitetssikring af skolepraktikken
14. Det lokale uddannelsesudvalgs rolle i tilrettelæggelsen af skolepraktik
15. Kriterier for evaluering af praktikcentre

For så vidt angår elevernes med hensyn til retsstilling, ferie, sygdom og klagemuligheder m.v. henvises der til skolepraktikhåndbogen, jf. ovenstående.

1. Praktikcentrets placering

Et praktikcenter er en del af en godkendt institution for erhvervsrettet uddannelse (erhvervsskole) med evt. tilhørende faciliteter til skolepraktikaktiviteter, som udfører de opgaver, der fremgår af afsnit 2, inden for et eller flere hovedforløb eventuelt på vegne af, eller med leverancer fra, en eller flere andre erhvervsskoler. Centret forudsættes at være organiseret med en leder, som referer til skolens direktion, og som regel med et paritetisk sammensat praktikcenterudvalg, som kan tegne de lokale uddannelsesudvalg for de relevante hovedforløb, som centret udbyder med skolepraktik (se også afsnit 14 om lokale uddannelsesudvalg).

Praktikcenterudvalget skal rådgive skolens bestyrelse, jf. hovedbekendtgørelsens § 106, stk. 3 og 4, men erstatter ikke de lokale uddannelsesudvalg.

Bestyrelsen for erhvervsskolen kan træffe beslutning om ikke at nedsætte et praktikcenterudvalg. I så fald udfører bestyrelse selv sine opgaver med information fra de lokale uddannelsesudvalg.

Et praktikcenter kan ikke være en selvstændig enhed i juridisk eller økonomisk forstand, hvorfor det altid vil være underlagt skolens direktion og bestyrelse. Centeret behøver ikke at have samme adresse som andre dele af skolen.

2. Praktikcentrets opgaver

Praktikcentrets opgaver består i at sikre, at elever, som opfylder betingelserne herfor, kan gennemføre deres erhvervsuddannelse, selv om de ikke har fået en uddannelsesaftale ved grundforløbets afslutning. Praktikcentret skal derfor bl.a. ved anvendelse af praktikpladsopsøgende arbejde tilrettelægge et samlet forløb for disse elever med mest mulig anvendelse af korte aftaler, delaftaler, kombinationsaftaler, praktik i udlandet og i begrænset omfang virksomhedsforlagt undervisning og typisk i kombination med fremrykket skoleundervisning og elementer af praktikuddannelse i praktikcentret.

Optagelse af elever sker ved indgåelse af en aftale mellem praktikcentret og eleven om dennes fortsatte uddannelse (skoleaftale (se afsnit 8)). Målgruppen er både elever uden uddannelsesaftale og elever med aftaler, som kun omfatter dele af en kompetencegivende uddannelse. Elever, der har en uddannelsesaftale, herunder en kort aftale umiddelbart efter afslutningen af grundforløbet, skal ikke have tilbud om skolepraktik, jf. lovens § 66 a, stk. 1. Disse elever skal derfor ikke have en skoleaftale. Optagelsesbetingelserne følger af lov og bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Praktikcentret skal opretholde fagligt og pædagogisk bæredygtige uddannelsesmiljøer samt sikre kvaliteten i praktikuddannelsen i henhold til lovens § 66 g, stk. 1.

Praktikcentrene har endvidere til opgave at udføre praktikpladsopsøgende virksomhed, herunder at yde en særlig intensiv opsøgende indsats i forhold til virksomheder, som ikke hidtil har været godkendt, ligesom skolerne og de faglige udvalg forudsættes at tage deres godkendelsespraksis op til overvejelse i forbindelse med de nye muligheder. Praktikcentret forventes at kunne bidrage til en bedre udnyttelse af praktikpladskapaciteten på de beskæftigelsesområder, hvor der er eller opstår ledige praktikpladser i forbindelse med anvendelse af sociale klausuler ved udbud eller af partnerskaber m.v. mellem den offentlige og den private sektor.

Endelig skal praktikcentret i overensstemmelse med de nærmere regler herom indkalde informationsmøder om praktikuddannelse i praktikcentret for elever, der ved afslutningen af grundforløbet, ikke har indgået en uddannelsesaftale samt give vejledning til praktikpladssøgende elever fra afslutning af grundforløbet, og indtil eleven ikke længere er optaget til praktikuddannelse i et praktikcenter.

Praktikcentrene forestår sekretariatsbetjeningen af det paritetisk sammensatte praktikcenterudvalg (se afsnit 14).

3. Praktikcentrets samarbejdsforpligtelse

Praktikcentret skal samarbejde med øvrige erhvervsskoler, der ikke har et praktikcenter og som udbyder relevante grund- og hovedforløb. Samarbejdets formål er at sikre, at eleverne i vidst muligt omfang færdiggør deres uddannelse.

Et praktikcenter skal således indgå samarbejdsaftaler med relevante erhvervsskoler om bl.a.:

- Udførelse af skolepraktik på vegne af praktikcentret.
- Overførsel af elever, der skal optages til praktikuddannelse i praktikcentret, herunder om informationsmøder.
- Det praktikpladsopsøgende arbejde, således at de relevante erhvervsskoler fortsat har mulighed for at skaffe uddannelsesaftaler til deres elever og dermed fortsat har mulighed for at kunne udbyde skoleundervisning i hovedforløbet.
- Sikring af at virksomhederne tilføres det mulige og nødvendige antal elever samtidig med.
- Eleverne tilskyndes til at indgå uddannelsesaftaler i videst muligt omfang.
- Ansvar og kompetencer.

Praktikcentrene skal også indgå samarbejdsaftaler med andre erhvervsskoler, der er godkendt som praktikcenter, med henblik på at sikre, at praktikcentrene samlet set dækker hele Danmark i forhold til:

- Oprettelse af flest mulig praktikpladser
- Fordeling af elever på institutioner med praktikcentre
- Effektivitet i elevernes praktikpladssøgning (EMMA-kriterierne)
- Arbejdsmarkedets forsyning med kvalificeret arbejdskraft

4. Optagelse af elever fra skoler, der ikke er godkendt til at udbyde en given uddannelse med skolepraktik

Erhvervsskolerne har ansvaret for, at deres elever, som kan være berettiget til at blive optaget til skolepraktik, får tilbud herom fra en skole, der er godkendt til at udbyde skolepraktik i et praktikcenter, jf. § 66 b, stk. 2 og 5, i lov om erhvervsuddannelser. Dette aktualiserer altid i de tilfælde, hvor en grundforløbsskole ikke udbyder et relevant hovedforløb.

Ansvaret løftes gennem en samarbejdsaftale mellem grundforløbsskolen og skolen med praktikcentret, normalt i forlængelse af allerede eksisterende samarbejdsaftaler, som er et vilkår for udbudsgodkendelsen af grundforløbsskolen. Det er grundforløbsskolen, som forventes at tage initiativ til, at en sådan aftale er indgået, mens en erhvervsskole, der er godkendt til at etablere praktikcentre, er forpligtet til at samarbejde med de skoler, der ikke er godkendt, således at alle skoler kan tilbyde deres elever optagelse til skolepraktik i et praktikcenter, uanset om den pågældende skole er godkendt til udbud af skolepraktik i et praktikcenter eller ej.

Tilsvarende gælder for optagelse til skolepraktik af elever fra skoler med hovedforløb i uddannelser, som skolen ikke er godkendt til at være praktikcenter for.

Selve ansøgnings- og optagelsesproceduren forestås af skolen med praktikcentret på baggrund af samarbejdsaftalen med elevens oprindelige skole (den undervisende skole/den registrerende skole).

Elever, som er omfattet af en samarbejdsaftale, skal snarest muligt og senest ved optagelsen gøres bekendt med samarbejdsaftalens betydning for eleverne med hensyn til, om det er praktikcentret eller skolen, der

- efter optagelsen har eleven registreret som praktikpladssøgende,
- indkalder eleven til skolepraktik,
- meddeler eleven den skoleundervisning, der veksler med skolepraktik,
- træffer afgørelse om elevens fortsatte opfyldelse af egnethedskravene og kravene i lovens § 66 i, stk. 2, og
- i øvrigt er ansvarlig for elevens uddannelse i henhold til lov om erhvervsuddannelser.

Vi henviser herom til reglerne om ansøgnings- og optagelsesproceduren i §§ 114-116 i hovedbekendtgørelsen.

5. Praktikuddannelse for elever optaget før den 1. september 2013

Elever, der før den 1. september 2013 er optaget til skolepraktik på en skole, som ikke er godkendt som praktikcenter for den pågældende uddannelse, kan fortsat modtage skolepraktikundervisning på skolen efter de hidtil gældende regler, ligesom elevaktiviteten fortsat kan indberettes til CØSA.

Eleverne kan fortsætte på skolen, indtil de forlader skolepraktikken på den pågældende uddannelse, uanset årsagen. Elever, der afslutter et trin af en uddannelse og som ønsker at fortsætte i det næste trin på uddannelsen, forlader derved principielt skolepraktikken på den oprindelige skole for at blive optaget på et praktikcenter.

Den oprindelige skole kan eventuelt indgå aftale om udlægning med et praktikcenter, om at skolen fortsat står for uddannelsen af eleverne, men at det sker på praktikcentrets ansvar (se afsnit 6).

6. Udlægning

Reglerne om udlægning af undervisning er ikke ændret i forbindelse med etableringen af praktikcentre, hvorfor principperne i ministeriets retningslinjer for udlagt undervisning m.v. inden for erhvervsuddannelsesområdet af 10. oktober 2012 finder tilsvarende anvendelse for udlægning af praktikuddannelse i et praktikcenter.

Det betyder for eksempel, at et praktikcenter kan aftale med en skole, at den udfører opgaver for centret med hensyn til praktikuddannelse og praktikpladsopsøgning mv., men således, at det er centret, som optager eleverne, og som indgår skoleaftaler og har ansvar for kvaliteten i forhold til det faglige udvalg og ministeriet.

7. Praktikcentrets oplysningspligt overfor eleven

Som led i den obligatoriske undervisning i grundforløbet skal skolen tilbyde uddannelses- og erhvervsvejledning, herunder vejledning om de krav, der stilles i uddannelserne, så eleverne kan foretage et realistisk valg, jf. § 50, stk. 4, i hovedbekendtgørelsen. Desuden skal skolen orientere om retlige forhold mellem elever og praktikvirksomheder og om betingelserne for optagelse til skolepraktik. Vejledningen skal blandt andet indeholde oplysninger om den aktuelle uddannelses- og arbejdsmarkedssituation både lokalt og på landsplan samt om alternative uddannelsesmuligheder, der kræver praktikplads efter erhvervsuddannelsesloven samt i de uddannelser, der ikke gør, jf. § 101, stk. 3, i hovedbekendtgø-

relsen. Eleverne skal med andre ord udfordres på deres valg af uddannelse.

Når eleverne nærmer sig afslutningen af grundforløbet, skal praktikcentret indkalde eleverne med mindst en uges varsel til et informationsmøde om skolepraktik. På dette møde, som eleverne skal deltage i, hvis de ønsker at blive optaget til skolepraktik, skal praktikcentret vejlede eleverne om betingelserne for optagelse til skolepraktik og om ordningen i øvrigt og rådgiver eleverne om, hvordan de opfylder betingelserne for optagelse til og deltagelse i skolepraktik. I forbindelse hermed vejledes eleven tillige om muligheder for uddannelse uden for erhvervsuddannelserne, jf. § 114, stk. 1, i hovedbekendtgørelsen.

Elever, der ikke deltager i mødet, kan ikke optages til skolepraktik, jf. § 114, stk. 2, i hovedbekendtgørelsen.

Elever, som optages til skolepraktik på anden baggrund end direkte efter afslutningen af grundforløbet, skal også indkaldes til et informationsmøde, hvor eleverne har mødepligt, jf. § 114, stk. 3, i hovedbekendtgørelsen. Her har centeret samme oplysningsforpligtigelser overfor eleverne, som hvis de skulle optages direkte efter afslutningen af grundforløbet.

Reglerne om optagelse af elever, som uforskyldt mister en uddannelsesaftale eller som gennemfører en kort aftale, er ikke ændret, hvorfor der henvises til skolepraktikhåndbogen herom.

8. Skoleaftale

Som en nyudvikling i forbindelse med etablering af praktikcentre skal optagelse af en elev på et praktikcenter nu ske ved indgåelse af en aftale (skoleaftale) mellem skole og elev om elevens fortsatte uddannelse, både for elever uden uddannelsesaftale og for elever med aftaler, som kun omfatter dele af en kompetencegivende uddannelse.

Elever, der har en uddannelsesaftale, herunder en kort aftale, umiddelbart efter afslutningen af grundforløbet, skal ikke have tilbud om skolepraktik, jf. lovens § 66 a, stk. 1. Disse elever skal derfor ikke have en skoleaftale.

I aftalen skal fastlægges skolens og elevens rettigheder og pligter i forbindelse med uddannelsens gennemførelse.

Skoleaftalen skal blandt andet indeholde en detaljeret plan for elevens praktikuddannelse med tilhørende skoleundervisning, herunder aftaler om, hvordan egnethedskravene (EMMA-kriterierne) til eleven opfyldes og om, hvordan og hvornår eleven forventes at nå uddannelsens mål, og om hvordan der følges op på planen.

Skoleaftalen forudsættes indgået ved elevens optagelse til skolepraktik på praktikcentret.

Skoleaftalen skal også bruges som redskab i forhold til dialogen mellem eleven og skolen om perioden efter grundforløbets afslutning og før undervisningens begyndelse, herunder understøtte elevens praktikplads-søgning, jf. § 115, stk. 2 og 3, i hovedbekendtgørelsen.

Skoleaftalen bringes til ophør, hvis eleven indgår en uddannelsesaftale, der omfatter resten af uddannelsesperioden.

Aftalen må ikke være en ansættelsesaftale i arbejdsretlig forstand og må ikke kunne forveksles hermed fx gennem anvendelse af begreber som løn, ansættelse og arbejdsvilkår. Aftalen bør være underskrevet af begge parter, men underskrifterne har ikke samme juridiske betydning, som ved en uddannelsesaftale, idet skolen fx ikke kan gøre et ansvar gældende overfor eleven, hvis denne ønsker at opgive at gennemføre uddannelsen, ligesom eleven ikke pga. aftalen kan gøre et ansvar gældende overfor skolen, hvis skolen udmelder eleven på grund af manglende fremmøde eller overtrædelse af ordensreglerne osv.

Skoleaftalens form og indhold er ikke fastlagt nærmere i reglerne ud over de overordnede krav, som er fastsat i § 115, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Når skoleaftalen er indgået mellem elev og praktikcenter, skal den lægges ind i Elevplan, hvor der er udviklet en upload-funktion hertil. Vejledning i at oploade skoleaftalen er på www.elevplanvejledning.dk

En skoleaftale kan ikke ophæves, men eleven kan udmelde sig og praktikcentret kan udmelde eleven efter de gældende regler om udmeldelse fra skolepraktik. Hvis en elev bliver udmeldt fra skolepraktik eller hvis eleven selv forlader skolepraktik, ophører skoleaftalen. Den skal altså ikke opsiges eller ophæves, og der skal ikke gives et særskilt varsel ud over, hvad der gælder om udmeldelse fra skoleundervisning og skolepraktik.

9. EMMA-kriterierne

Eleverne skal fra afslutningen af grundforløbet og under hele praktikuddannelsen på praktikcentret (skolepraktikforløbet) opfylde egnethedsbetingelserne, de såkaldte EMMA-kriterier. Eleven skal således være Egned, Mobil geografisk, Mobil fagligt og Aktivt praktikpladssøgende, jf. hovedbekendtgørelsens §§ 108-112. Skolen skal både under og efter afslutningen af grundforløbet vejlede eleverne om realismen i deres uddannelsesvalg, deres egnethed for den eller de ønskede uddannelser og om ordningen i øvrigt.

De enkelte kriterier under EMMA er nærmere beskrevet i ministeriets håndbog om skolepraktik, som kan findes på uvm.dk/skolepraktik2010. Anvendelsen af kriterierne skal dog ske under hensyntagen til indførelsen af skoleaftalen, som er beskrevet under punkt 8.

Det betyder, at håndhævelsen af EMMA-kriterierne skal tage hensyn til, hvad der allerede er fastlagt i skoleaftalen om elevens vej igennem uddannelsen.

Dette skal sikre, at de aftaler, som centret, eleven og en eller flere praktikvirksomheder har indgået om elevens uddannelse, også kan opfyldes, jf. forudsætningerne for reglerne i § 115, stk. 2 og 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Der påhviler derfor praktikcentre en særlig forpligtelse til i deres indbyrdes samarbejde og samarbejdet med skoler uden praktikcenter, at sikre at skoleaftalerne aktiverer alle foreliggende praktikpladsmuligheder på den geografisk og uddannelsesmæssige mest hensigtsmæssige måde. Samtidig vil skoleaftalen i almindelighed indebære at kravet til elevens faglige mobilitet fastlægges ved aftalens indgåelse på en måde, så elevens samlede uddannelsestid ikke imod elevens ønske forlænges som følge af uddannelsesskifte.

Dette fritager ikke eleven for at søge efter praktikpladser i de perioder, hvor eleven har en delaftale, men sikrer, at eleven ikke søger praktikplads for den samme praktikperiode, som eleven allerede har indgået og underskrevet en uddannelsesaftale om. En angivelse i skoleaftalen om, at eleven skal i praktik i en virksomhed i den pågældende praktikperiode, er ikke nok til, at eleven skal fritages for at søge efter en uddannelsesaftale for denne periode, hvis der ikke er indgået en bindende aftale med virksomheden.

Skolen skal vejlede eleven om dette i forbindelse med indgåelsen af skoleaftalen, så eleven ikke bliver i tvivl om, hvad denne skal gøre for at opfylde EMMA-kriterierne.

10. Virksomhedsforlagt undervisning

Erhvervsuddannelseslovens § 2, stk. 2, giver mulighed for, at skolen kan gennemføre ordninger, hvorefter dele af undervisningen på skolen foregår i en virksomhed på grundlag af en skriftlig og underskrevet aftale mellem skole og virksomheder.

Bestemmelsen bygger på det generelle synspunkt, at samarbejdet mellem skole og erhvervsliv bør intensiveres og også komme praktisk til udtryk i den måde, undervisningen på skolen gennemføres på.

Eksempler på former for virksomhedsforlagt undervisning i relation til skolepraktik er:

- a. Orienterende virksomhedsbesøg
- b. Korterevarende praktikarrangementer under skolens ansvar
- c. Undervisning i virksomhedslokaler med anvendelse af virksomhedens udstyr
- d. Virksomhedsforlagt undervisning i skolepraktik, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 f og § 19 b, stk. 1, 2. pkt., forudsætningsvis.

De former, der er nævnt i litra a og b har i almindelighed til formål at give eleverne mulighed for at opleve arbejdsvilkårene i det pågældende fag, herunder mulighed for at indgå en uddannelsesaftale. De giver også elever, der er uafklarede ved valg af videre uddannelsesforløb, herunder valg af speciale, et bedre grundlag for at træffe dette valg.

De former, der er nævnt i litra c og til dels d har det praktiske formål at give skolen adgang til lokaler, udstyr og andre ressourcer, som skolen ikke selv råder over. Virksomhedsforlagt undervisning i skolepraktik har herudover til formål at give eleverne en undervisning, der tillige indeholder en arbejdspladssocialisering, som dog først fuldt ud kan opnås, når eleven fuldt ud deltager i produktionen og får løn, hvilket forudsætter en uddannelsesaftale, jf. lovens § 66 f.

Den tid, skolen kan få tilskud til elever i virksomhedsforlagt skolepraktik, er begrænset, jf. lovens § 19 b, stk. 1, 2. pkt., til højst 3 måneder for den enkelte elev ved praktikuddannelse i samme virksomhed. Bortset herfra er der ikke fastsat bestemte grænser for varigheden, men virksomhedsforlagt undervisning, der varer ud over nogle få uger, kan indikere, at der reelt er tale om maskeret virksomhedspraktik, således at bevisbyrden for, at eleven kan være i virksomheden uden uddannelsesaftale, kan blive vanskelig at løfte for skolen og virksomheden.

Efter hovedbekendtgørelsens § 16, stk. 2, bestemmer skolen, om undervisningen skal ske i form af virksomhedsforlagt undervisning med respekt for de fastsatte mål for uddannelsen og den forudsatte kvalitet. Eleverne kan derfor ikke selv finde et virksomhedsforlagt undervisningsforløb, og kan ikke afslå at deltage heri, medmindre virksomheden ligger i udlandet. En praksis, hvorefter praktikcentret opfordrer elever til selv af lede efter virksomheder til virksomhedsforlagt undervisning, vil indikere, at der reelt er tale om maskeret virksomhedspraktik.

Det er endvidere en betingelse for skolens anvendelse af virksomhedsforlagt undervisning, at den lokale undervisningsplan skal indeholde beskrivelse af eventuel undervisning i virksomheder, jf. bekendtgørelsens § 41, stk. 1, nr. 3.

Undervisningsplanen fastsættes af skolen i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg, jf. hovedbekendtgørelsens § 40, stk. 1. Det betyder, at skolen i den lokale undervisningsplan skal beskrive nærmere, hvordan den virksomhedsforlagte undervisning bidrager til at opfylde konkret angivne delmål og læringsaktiviteter i den relevante del af uddannelsen, at skolen i bedømmelsesplanen skal have procedurer for vurdering af, om eleven har nået målene for den virksomhedsforlagte undervisning, og at virksomhedsforlagt undervisning skal fremgå af elevens personlige uddannelsesplan/skoleaftale.

Skolen indgår aftale med virksomheden om virksomhedsforlagt undervisning, herunder samarbejdet før, under og efter den virksomhedsforlagte undervisning. Undervisningen kan udføres af skolens lærere eller af ansatte i virksomheden på skolens vegne og ansvar. Da undervisning foretaget af ansatte i virksomheden foregår på skolens ansvar, må skolen gennem tilsyn sikre sig, at undervisningen i virksomheden mindst står mål med skolens undervisning.

Virksomhedsforlagte undervisningsforløb skal være tilrettelagt som individuelle, personligt tilpassede undervisningsforløb for den enkelte elev, idet undervisningen skal tage hensyn til den enkelte elevs faglige og personlige forudsætninger for at lære, jf. hovedbekendtgørelsens § 56, stk. 1, men der kan afhængig af formålet med den virksomhedsforlagte undervisning afholdes virksomhedsforlagt undervisning for hele elevhold.

Ved skolepraktik som virksomhedsforlagt undervisning må eleverne ikke bidrage til virksomhedens produktion, jf. lovens § 66 f, stk. 1. Det er skolens ansvar gennem hele forløbet at sikre sig, at det ikke sker. Men det udelukker ikke, at eleven får mulighed for at afprøve praktiske funktioner i virksomheden som led i den virksomhedsforlagte undervisning. Fx ved at eleven overtager den ansattes plads i produktion, hvorefter den ansatte tager plads bag eleven for at vejlede og instruere denne i funktionen.

Følgende forhold skal skolen have afklaret forud for påbegyndelse af den forlagte undervisning samt have sikret sig de nødvendige muligheder herfor, evt. gennem aftalen med virksomheden:

- Eleven må ikke medvirke i produktionen
- Skolen skal sikre overholdelse af ovenstående i form af kontrolbesøg
- Skolen skal sikre sig adgang til virksomheden, så kontrolbesøg kan udføres
- Skolen skal have indgået en skriftlig og underskrevet aftale med virksomheden om de kompetencemål, som eleven skal lære i den virksomhedsforlagte undervisning

- Aftalen med virksomheden skal indeholde en afklaring af forsikringsforhold (se evt. ministeriets hjemmeside for yderligere information herom)
- Skolen skal sikre sig, at virksomheden har de nødvendige forudsætninger for at give undervisning til eleven
- Skolen skal afholde alle ekstra udgifter, som eleven måtte afholde i forbindelse med forlægningen, herunder, men ikke begrænset til, transport, logi og eventuelt visum, hvis forlægningen sker til udlandet
- Skolen skal sikre sig, at eleven er EMMA-egnet under hele forlægningen, herunder, men ikke begrænset til, at eleven er aktiv søgende og at eleven kan tiltræde en praktikplads, når en sådan byder sig til
- Skolen skal sikre sig, at eleven tager imod tilbud om en uddannelsesaftale
- Skolen skal sikre sig, at virksomheden er indforstået med, at eleven kan forlade denne med dagens varsel for at tiltræde en uddannelsesaftale eller deltage i et jobinterview i en anden virksomhed
- Forlægningen skal være uddannelsesmæssigt forsvarlig

Herudover gælder særlig forhold, hvis udlægningen sker til udlandet.

11. Praktik i udlandet for elever i praktikuddannelse i et praktikcenter (skolepraktik)

Elever, der er optaget til praktikuddannelse i et praktikcenter, kan gennemføre en del eller hele deres praktikuddannelse i udlandet gennem følgende modeller:

- a) Virksomhedsforlagt undervisning i udlandet
- b) Orlov til praktik i udlandet
- c) Udstationering pba. en delaftale under praktikuddannelse i et praktikcenter (skolepraktik)

a. Virksomhedsforlagt undervisning i udlandet

Skolepraktikelever har mulighed for, at skolen arrangerer et ophold i udlandet for eleven efter reglerne om virksomhedsforlagt undervisning.

Det er en forudsætning, at skolen kan sikre, at de krav, der stilles ved virksomhedsforlagt undervisning i Danmark, også er opfyldt i forhold til virksomhedsforlagt undervisning i udlandet.

Det er frivilligt både for skolen og eleven, om eleven skal i virksomhedsforlagt undervisning i udlandet. Skolen er således ikke forpligtet til at efterkomme en elevs ønske om forlagt undervisning i udlandet, og eleven er ikke forpligtet til at tage til udlandet. Det vil ikke have konsekvenser for eleven i relation til EMMA-kriterierne at sige nej til forlagt undervisning i udlandet. Bliver elev og skole enige om en forlægning af undervisningen til udlandet, skal skolen afholde elevens ekstra omkostninger

som følge af udsendelsen, fx rejse- og opholdsudgifter, idet skoleundervisningen er vederlagsfri, jf. lovens § 19 a.

Udgifterne skal afholdes inden for, hvad der er rimeligt og nødvendigt, jf. vejledende det niveau, der er gældende for støtte til praktikophold i udlandet fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag.

Skolerne har mulighed for at søge om økonomisk tilskud til virksomhedsforlagt undervisning for skolepraktikelever gennem europæiske, nordiske og nationale tilskudsordninger. Oplysninger om tilskudsprogrammerne kan ses på fivu.dk.

Skolen skal i denne situation tilpasse elevens personlige uddannelsesplan/skoleaftale og opholdet skal tilrettelægges i forhold til elevens øvrige uddannelse.

b. Orlov til praktik i udlandet

Elever, der har indgået skoleaftale med et praktikcenter om praktikuddannelse, har med etableringen af praktikcentre og indførslen af skoleaftalen fået den nye mulighed, at skolen kan give eleverne orlov fra skolepraktik til at opnå praktikuddannelsen i udlandet gennem PiU-ordningen, jf. hovedbekendtgørelsens § 115, stk. 2.

En skole kan give en elev orlov fra skolepraktik til at opnå praktikuddannelse i udlandet, hvis

- orloven fremgår af elevens skoleaftale, herunder hvilke kompetencemål, som eleven skal opnå under orloven,
- orloven anvendes til at deltage i praktik i udlandet efter PiU-ordningen,
- skolen aktivt har medvirket til at finde arbejdsgiveren, og
- eleven har underskrevet en lønnet ansættelseskontrakt med arbejdsgiveren.

Er ovenstående opfyldt betyder det, at eleven kan tage til udlandet, uden at det afskærer eleven fra videre deltagelse i skolepraktik. Eleven har orlov i perioden og modtager følgelig ikke undervisning på skolen, som derfor heller ikke modtager taxametertilskud hertil. Eleven modtager løn fra den udenlandske arbejdsgiver i forbindelse med dennes opnåelse af praktikmålene i en erhvervsuddannelse, hvorfor eleven ikke modtager skolepraktikydelser i denne periode.

Reglerne om PiU-ordningen finder anvendelse på elevernes ophold i udlandet. Der henvises til mulighederne for at opnå økonomiske ydelser fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag i denne forbindelse.

c. Udstationering pba. en delaftale under praktikuddannelse i et praktikcenter (skolepraktik)

En skolepraktikelev, der har indgået delaftale med en arbejdsgiver i Danmark, kan blive udstationeret af denne i udlandet som led i uddannelsesaftalen – eventuelt med støtte fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag efter reglerne om støtte til praktikophold i udlandet. Denne udstationering sker efter de gældende regler om udstationering pba. en uddannelsesaftale med en arbejdsgiver. Efter delaftalens ophør vil eleven kunne vende tilbage til skolepraktik på normal vis.

Eventuelle spørgsmål om PiU-ordningen kan rettes til Styrelsen for Videregående Uddannelser på e-mail piu@ui.dk.

12. Praktikcentres mulighed for at producere varer og tjenesteydelser

Erhvervsskoler har til formål at udbyde erhvervsrettede uddannelser. Praktikcentrene har til formål at udbyde praktikuddannelse inden for erhvervsuddannelserne. Det er således ikke en skoles, herunder praktikcentrets, opgave at producere varer eller levere tjenesteydelser. Indførelsen af praktikcentre har derfor ikke i sig selv ført til ændringer i reglerne om skolernes muligheder for at producere varer og tjenesteydelser. Produktion af varer og levering af tjenesteydelser kan dog have en uddannelsesmæssig værdi, da det giver skolepraktikeleverne en mere virksomhedsnær oplevelse under deres praktikuddannelse i praktikcentret.

På denne baggrund vil det kunne anses for at ligge inden for skolens, herunder praktikcentrets formål, at levere producerede varer og tjenesteydelser som er frembragt af elever som led i undervisningen, herunder praktikuddannelsen på centret. Det er dog ikke alene spørgsmålet til skolens vedtægter, som har betydning for praktikcentrets produktion af varer og levering af ydelser.

For det første skal forholdet til det private erhvervslivs produktion og levering af ydelser undersøges og overvejes, så centret ikke kommer til at udøve konkurrenceforvridende virksomhed. Dette forhold er særligt relevant, fordi centrene modtager taxametertilskud fra staten og eleverne modtager skolepraktikydelser fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Centrene vil derfor som udgangspunkt udøve urimelig konkurrence, når den udbyder varer og tjenesteydelser, især hvis der er tale om ordreproducerende virksomhed.

For det andet skal der tages hensyn til omfanget af produktionen og leveringerne af ydelser. Skolens hovedformål er og vil vedblive med at være udbud af uddannelser. Dette forhold skal stå helt klart, hvorfor den samlede omsætning må være yderst begrænset i forhold til skolens tilskud

fra staten. Herudover er skolens muligheder for at foretage opsøgende salgsarbejde begrænset.

For det tredje må skolen og praktikcentret aldrig undlade at opsøge en praktikplads til en elev eller på anden måde afvige fra reglerne med den begrundelse, at skolen ellers ikke vil kunne opfylde sine forpligtigelser i relation til produktion af vare eller levering af tjenesteydelser.

Det er ministeriets opfattelse, at praktikcentrene kan sælge producerede vare og levere tjenesteydelser til en ikke tabsgivende pris, når dette har et uddannelsesmæssigt sigte og ikke er konkurrenceforvridende i forhold til det private erhvervsliv. Der kan til støtte herfor bl.a. henvises til bestemmelsen i produktionsskolelovens § 3, hvorefter en produktionsskole kan afsætte sin produktion på vilkår, der ikke giver private udbydere urimelig konkurrence.

Inden et praktikcenter forestår salg af vare og leverancer af tjenesteydelser eller anden produktion til markedet eller centeret selv, skal skolen afdække spørgsmålet om konkurrenceforvridning gennem en dialog med og tilslutning fra det eller de relevante lokale uddannelsesudvalg og eventuelt drøftelser i praktikcenterudvalget på skolen.

13. Kvalitetssikring af praktikuddannelse i et praktikcenter (skolepraktik)

Kvaliteten af en skoles undervisning i skolepraktik skal sikres af det faglige udvalg for den pågældende uddannelse i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg og skolen gennem en løbende kvalitetsudvikling og kvalitetssikring, jf. § 5 i hovedbekendtgørelsen.

Praktikcenterudvalget bidrager til kvaliteten i skolepraktik ved at udøve sin rådgivende funktion overfor bestyrelsen.

Skolen skal have et kvalitetssystem til brug for den interne løbende kvalitetsudvikling og resultatvurdering af skolepraktikken. Kvalitetssystemet skal omfatte procedurer for selvevaluering og procedurer for løbende informationsindsamling, jf. § 6 i hovedbekendtgørelsen.

Skolens procedurer for selvevaluering skal sikre, at udvalgte områder, fx skolepraktikken, gøres til genstand for systematiske og kritiske diskussioner af skolens tilrettelæggelse og gennemførelse af uddannelsen med henblik på at vurdere skolens resultater i forhold til skolens mål og handlingsplaner for øget gennemførelse. Dette gør sig tilsvarende gældende for skolens handlingsplan for flere praktikpladser.

Der skal gennemføres en årlig selvevaluering, som omfatter mindst ét område, der vedrører skolens tilrettelæggelse og gennemførelse af uddannelser og undervisning.

På baggrund af selvevalueringen udarbejder skolen en opfølgingsplan, der fastlægger ændringsbehov, operationelle mål, strategier og tidsplan for opfølgningen. Opfølgingsplanen skal være tilgængelig på skolens hjemmeside.

Skolens opfølgingsplan skal indeholde en handlingsplan for øget gennemførelse af uddannelserne. I handlingsplanen skal skolen prioritere anvendelsen af sine metoder til at øge gennemførelsen i forhold til skolens elevsammensætning, udbud af uddannelser og særlige udfordringer i øvrigt. Handlingsplanen skal rumme skolens mål for øget gennemførelse og mål for effekten af de anvendte metoder, herunder en plan for skolens tilvejebringelse af praktikpladser med måltal for det praktikpladsop-søgende arbejde. Endelig skal handlingsplanen indeholde en rapport om skolens resultater det foregående år.

Kvalitetssystemet skal sikre, at medarbejdere og elever samt det lokale uddannelsesudvalg inddrages i selvevalueringen og i arbejdet med planer for opfølgning i nødvendigt og tilstrækkeligt omfang, jf. § 7 i hovedbekendtgørelsen.

Skolens procedurer for informationsindsamling skal sikre, at skolen løbende kan dokumentere sine resultater, herunder dokumentere resultater af indsatsen for at øge elevernes gennemførelse. Dokumentationens skal samtidig indgå i grundlaget for skolens selvevalueringer.

Den løbende informationsindsamling skal

- belyse, hvordan undervisningen og de valgte arbejdsformer understøtter uddannelsens formål og undervisningens mål og
- indeholde en opgørelse over og vurdering af gennemførelse og frafald.

Resultaterne af den løbende informationsindsamling offentliggøres for hvert år senest den 1. marts det efterfølgende år på skolens hjemmeside, jf. § 8 i hovedbekendtgørelsen.

Ligesom skolens beskrivelse af principperne for og tilrettelæggelsen af sit systematiske kvalitetsarbejde skal være tilgængelig i en kort og overskuelig form på skolens hjemmeside, jf. § 9 i hovedbekendtgørelsen.

Ministeriet gør opmærksom på, at ovenstående regler om kvalitetssikring ikke er ændret i forbindelse med etablering af praktikcentre, og at skolens selvevaluering og informationsindsamling kan indgå i den løbende evaluering af praktikcentrene, som ministeriet vil foretage frem

mod revurderingen af godkendelserne, jf. ministeriets brev om godkendelse til udbud af skolepraktik i praktikcentre fra august 2013.

Eventuelle spørgsmål til reglerne om kvalitetssikring kan rettes til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen på e-mail ktst@ktst.dk.

14. Det lokale uddannelsesudvalgs rolle i tilrettelæggelsen af skolepraktik

Etableringen af praktikcentre til udbud af praktikuddannelse på en erhvervsskole har ikke ændret på de lokale uddannelsesudvalgs rolle i tilrettelæggelsen af skolepraktikken med den undtagelse, der følger af muligheden for oprettelse af et praktikcenterudvalg.

Det lokale uddannelsesudvalg skal i forhold til skolepraktik stadigvæk:

- Ved kontakt med virksomheder og eventuelt ved opfordringer til virksomheder virke for, at der tilvejebringes det antal praktikpladser, som der er behov for ud fra en vurdering af elevernes uddannelsesønsker og de forventede fremtidige beskæftigelsesmuligheder, og for, at udbuddet af praktikpladser bliver alsidigt med hensyn til virksomhedernes størrelse og teknologiske udvikling, jf. lovens § 43, stk. 2.
- Være i dialog med skolen om tilrettelæggelse af skolepraktikken og medvirke ved beslutning om, at en elev før gennemførelse af den tilhørende praktikuddannelse skal gennemføre dele af en uddannelses skoleundervisning bortset fra undervisning, der indeholder afsluttende prøver, jf. lovens § 66 g, stk. 2.
- Behandle klager over optagelse til eller ophør med skolepraktik, hvis det faglige udvalg har besluttet, at klagerne skal behandles af det lokale uddannelsesudvalg, jf. lovens § 66 j, stk. 1.
- Samarbejde med det faglige udvalg og praktikvirksomhederne om løbende kvalitetsudvikling og kvalitetssikring af uddannelsernes praktikdel, herunder følge udviklingen i større elevgruppers gennemførelse af praktikuddannelsen, jf. hovedbekendtgørelsens § 5, stk. 2.
- Samarbejde med det faglige udvalg og skolen om at foretage løbende kvalitetsudvikling og kvalitetssikring af skolepraktikken, jf. hovedbekendtgørelsens § 5, stk. 3.
- Samarbejde med skolen om udarbejdelsen af den lokale undervisningsplan, jf. hovedbekendtgørelsens § 40, stk. 1, herunder om skolens anvendelse af virksomhedsforlagte undervisning og skolens procedurer for vurdering af, om eleven har nået målene for den virksomhedsforlagte undervisning.

De lokale uddannelsesudvalg, for de hovedforløb som praktikcentret udbyder med skolepraktik, opretter et paritetisk sammensat praktikcenterudvalg, medmindre skolens bestyrelse har besluttet ikke at oprette et praktikcenterudvalg. Praktikcenterudvalget skal rådgive skolens bestyrel-

se, jf. hovedbekendtgørelsens § 106, stk. 3 og 4, men erstatter ikke de lokale uddannelsesudvalg i forhold til ovenstående opgaver.

15. Kriterier for evaluering af praktikcentre

På baggrund af Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelsers (REU) brev af 27. juni 2013 har ministeriet besluttet at foretage en evaluering af praktikcentrenes drift fra den 1. september 2013, dog under hensyntagen til centrenes indfasningsperiode, til ultimo 2014, hvor den skal foreligge med henblik på resultatvurdering af centrene primo 2015.

Evalueringen og de kriterier, jf. nedenfor, som ligger til grund for den, vil blive anvendt ved vurdering af ansøgninger om tilladelse til at oprette praktikcentre i forbindelse med revurderingen i 2015 af udbudsgodkendelser, herunder ansøgninger om nye godkendelser.

Ministeriet har efter høring af REU besluttet, at det er følgende kriterier, som ligger til grund for evalueringen osv.:

1. Hensynet til sikring af fagligt bæredygtige og kvalitativt forsvarlige uddannelsesmiljøer:
 - a. Centrets andel af elever inden for uddannelsen i hovedforløbet og skolepraktik.
 - b. Graden af overgang fra grundforløb til hovedforløb inden for uddannelsen.
 - c. Kvaliteten af praktikcentrets praktikuddannelse, herunder udstyr, materialer og opgaver.
2. Hensynet til sikring af et geografisk dækkende udbud under hensyn til efterspørgsel og behov:
 - a. Sikring af et passende antal udbudssteder.
 - b. Sikring af et passende bredt udbud på landsplan.
 - c. Centrets håndtering af alle elever, der søger skolepraktik indenfor en uddannelses forskellige trin og specialer.
3. Hensynet til sikring af flest mulig praktikpladser i virksomheder:
 - a. Omfang af skolepraktikelevernes uddannelse i praktik i virksomheder gennem korte aftaler eller del- og restaftaler.
 - b. Omfang af elever uden for skolepraktik (uddannelsesaftaler og fravalg af skolepraktik).
 - c. Omfang af virksomhedsforlagt undervisning under skolepraktik.
 - d. Beskæftigelsesgraden for uddannelsen samlet set i forhold til skolepraktikniveauet.
 - e. Organisering af centrets systematiske praktikpladsopfølgende arbejde.

- f. Effekter af centrets praktikpladsopsøgende arbejde.
4. Hensynet til samarbejde mellem skoler og centre
- a. Centrets anvendelse af kostafdeling på de enkelte uddannelser.
 - b. Håndteringen af elevernes bevægelser mellem de forskellige skoler og centret.
 - c. Samarbejder med andre skoler og centre om uddannelse og praktikpladssøgning.
 - d. Inddragelsen af de faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg/praktikcenterudvalget.

Ministeriet kan oplyse, at der er nedsat en følgegruppe bestående af et medlem fra henholdsvis DA, Danske Erhvervsskoler - Lederne, Erhvervsskolernes Elev-Organisation og LO.

Eventuelle spørgsmål til dette brev kan rettes til Kontor for Erhvervsfaglige Uddannelser, Egu og Produktionsskoler på e-mail uvaefu2@uvm.dk, medmindre andet er angivet under det enkelte afsnit.

Med venlig hilsen

Jørgen Torsbjerg Møller
Kontorchef